

ADMINISTRATÍVNOPRÁVNE PROBLÉMY ZÁKONA O CIRKVÁCH V ČESKEJ REPUBLIKE A NÁVRHY ICH RIEŠENÍ

LADISLAV HRTÁNEK

Katolícka univerzita v Ružomberku a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu
a športu Slovenskej republiky

Abstract in original language

Predmetom predloženého príspevku je problematika podstatných zmien v oblasti správneho práva, ktoré sa týkajú zákona o cirkvách, pričom tieto zmeny majú prispieť k dobrému fungovaniu tohto zákona v praxi. Obsahom tohto príspevku sú aj návrhy legislatívnych riešení, ktoré sa týkajú predovšetkým vzťahu cirkvi k ostatným zložkám verejnej správy, napríklad k nadáciám. Obsahom príspevku sú taktiež návrhy potrebných zmien v koncepte zvláštnych práv cirkví a ich realizácie v praxi.

Key words in original language

Verejná správa. Verejná moc. Štát. Ústava. Cirkev. Nadácia. Vzdelávanie.

Abstract

The object of this contribution is the problematic of the important changes in the sphere of the administrative legislative, because these changes are connected in the sphere of the church legislative and they make for the good realization of these church legislative in the praxis. The objects of this contribution are the applications of the legislative solutions of the interaction of the church to the individual parts of the public administration, for example to the foundations. The content of this contribution are the applications of the important changes in the concept of the individual rights of the church and their realization in the praxis.

Key words

The public administration. The public authority. The state. The constitution. The church. The foundation. The education.

Úvodom

Úvodom predloženého príspevku považujeme za potrebné uviesť jednotlivé myšlienkové línie, ktoré považujeme za principiálne aspekty a ktoré sa pokúsime v nasledujúcom texte naplniť, nakoľko sú zároveň cieľmi.

Predmetný zákon č. 3/2002 Sb. o cirkvách a náboženských spoločnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o cirkvách") je podstatnou právnou úpravou fungovania cirkví a náboženských spoločností v Českej republike, pričom ako pozitívny aspekt je možné hodnotiť fakt, že popri právnom postavení cirkví sa v zákone celkom správne spomínajú aj rôzne náboženské spoločnosti, spolky alebo združenia zriadené registrovanou

cirkvou, ktoré z pohľadu svojho funkčného zamerania naplňajú úlohy cirkvi, akými sú napríklad šírenie viery, osvety, vzdelávania, ale v neposlednom rade aj pomoc chorým alebo nevládnym ľuďom.

V kontexte uvedeného by sa preto od predmetného zákona o cirkvách očakávalo niečo podstatné "navyše", čím by podľa nášho názoru malo byť naznačenie systémových vzťahov cirkvi k jej zriadeným zložkám, teda jednotlivým spolkom alebo spoločenstvám, ale taktiež aj k iným zložkám verejnej správy, napríklad ku štátnej správe, samospráve alebo verejnoprávnym organizáciám, napríklad nadáciám alebo neziskovému sektoru, ktorých činnosť má s činnosťou cirkvi veľa spoločného. Preto si ako prvý podstatný cieľ predloženého príspevku stanovujeme naznačenie potrebných zmien v zákone o cirkvách v záujme určenia komplexných vzťahov cirkvi k ostatným zložkám verejnej správy.

Veľmi podstatným cieľom je taktiež posúdenie ústavnoprávnej súladnosti zákona o cirkvách, kedy musíme s poľutovaním skonštatovať určité možné problémové okruhy. Takýmto je napríklad § 2 ods. 2 zákona o cirkvách, v ktorom sa ustanovuje možnosť zákonných zástupcov maloletých ovplyvňovať ich náboženské vyznanie. Ústavný poriadok pritom umožňuje každému slobodu viery a vyznania, zákonná právna úprava pritom podľa nášho názoru musí komplexne určiť hranice eliminácie tohto základného ústavného práva a slobody, napríklad presne ustanoviť prípady, v ktorých je možné náboženskú slobodu maloletých eliminovať.¹

Určité procesy ustanovené v zákone o cirkvách je potrebné systematicky dopracovať, pričom ide predovšetkým o ustanovenie "zvláštnych práv cirkví", ktoré sa týkajú napríklad poskytovania vzdelávania, a to nielen na fakultách bohosloveckého zamerania, ale aj poskytovania rôznych vzdelávacích aktivít v zdravotníctve a podobne.

V neposlednom rade by sa mal zákon o cirkvách komplexne venovať problematike vzťahu štátnej moci a cirkvi, teda či ponechať prepojenie štátnej moci a cirkvi, predovšetkým vo finančnej oblasti alebo ustanoviť nezávislosť cirkvi od štátnej moci, potom je však potrebné presne ustanoviť model financovania cirkví napríklad vo forme zavedenia tzv. "cirkevnej dane" ako to poznajú v Nemecku, pričom táto problematika by mala byť upravená v § 4 zákona o cirkvách, kde sú principiálne otázky.

Cieľom predloženého príspevku taktiež je ustanoviť riešenia týchto problémových okruhov, ktoré by napomohli vyriešiť tieto principiálne otázky alebo napríklad podnietili diskusiu k aktuálnym problémom zákona o cirkvách v záujme zefektívnenia jeho realizácie.

¹ Vzhľadom na ústavný charakter práva na slobodný výber náboženstva by mali byť prípady, v ktorých je možné eliminovať uvedené ústavné právo maloletých ustanovené taxatívnym výpočtom priamo v zákone o cirkvách s nemožnosťou výnimiek.

1. Problémové okruhy platnej právnej úpravy

V úvode tejto časti predloženého príspevku považujeme za potrebné uviesť niekoľko poznámok k pojmu "verejná správa" a "správna veda", nakoľko cirkev má systémové právne vzťahy k jednotlivým zložkám verejnej správy, k štátnej správe, samospráve a aj k verejnoprávnym korporáciám a pri zohľadňovaní právnej úpravy cirkvi už nemožno vytvárať analýzy bez určenia podstaty správne vedy a vedy správneho práva.

"Správna veda je vednou disciplínou, ktorá skúma organizáciu a činnosť verejnej správy v jej skutočnej a reálnej podobe." ²

"Správna veda predstavuje vednú disciplínu, ktorá sa zaoberá problematikou zefektívnenia organizačnej štruktúry a funkčného výkonu celej verejnej správy, ako aj princípmi a modelmi jej fungovania. Správnou vedou je v podstate možné rozumieť takú vednú disciplínu, bez ktorej nie je možné skúmať optimálne varianty, modely fungovania štátnej správy, predovšetkým z pohľadu jej racionálneho a efektívneho fungovania." ³

Pri komplexnom posudzovaní právneho postavenia cirkvi je preto potrebné v plnej miere rešpektovať právne náhľady vedy o verejnej správe, nakoľko aj tieto podstatnou mierou formujú modely vzťahu cirkvi a štátu.

Pokiaľ sa chceme komplexne venovať problematike zákona o cirkvách, je potrebné podľa nášho názoru zohľadňovať systémové vzťahy cirkvi k jednotlivým zložkám verejnej správy a preto pred analýzou zákona o cirkvách ešte pristúpime k charakteristike pojmu "verejná správa".

"Verejná správa vo svojej podstate predstavuje správu verejných záležitostí, ktorá sa realizuje ako prejav výkonnej moci v štáte. Pre túto výkonnú moc je charakteristické, že ide predovšetkým o verejnú moc, ktorou nedisponuje len štát, ale aj ďalšie neštátne subjekty, vykonávajúce správu verejných záležitostí." ⁴

Pod ďalšími neštátnymi subjektmi, ktoré vykonávajú správu verejných záležitostí je potrebné rozumieť napríklad územnú a záujmovú samosprávu, ktoré taktiež ako zložky verejnej moci vykonávajú verejnú správu.

Veľmi podstatným aspektom je napríklad ponímanie verejnej správy v kontexte jej súvislosti s právnym poriadkom štátu. "Verejná správa ako oblasť spoločenskej reality predstavuje v demokratickom štáte významnú

² Škultéty, P.: Verejná správa a správne právo, Bratislava: VEDA, 2008, s. 65.

³ Hrtánek, L.: Model optimálneho fungovania modernej štátnej správy, Bratislava: EUROKÓDEX, s. r. o., 2013, s. 54.

⁴ Škultéty, P. et al: Správne právo hmotné. Všeobecná a osobitná časť, Bratislava: VO PF UK, 2000, s. 11.

organizátorskú silu, zabezpečujúcu plnenie stanovených sociálno-ekonomických úloh spoločnosti, ktoré sú konkretizované v právnom poriadku štátu (ústava, ústavné zákony, zákony, nariadenia, vyhlášky)." ⁵

Pojem verejná správa sa vymedzuje v materiálnom a formálnom poňatí. V materiálnom poňatí predstavuje verejná správa činnosti štátnych alebo iných verejných inštitúcií, ktorá svojím obsahom nie je činnosťou zákonodarnou ani súdnou. ⁶

Pokiaľ chceme komplexne vnímať pojem "verejná správa" je nevyhnutné, aby sa zohľadnili špecifiká jednotlivých rozhodovacích procesov, ktoré v nej prebiehajú.

„Rozhodovacie procesy vo verejnej správe môžeme vo všeobecnej rovine charakterizovať ako nenáhodný výber určitých postupov alebo činností z viacerých možných alternatív v podmienkach verejnej správy.“ ⁷

Určité výhrady v kontexte uvedených súvislostí je možné vzniesť proti § 1 zákona o cirkvách, kde je vyjadrené v "predmete úpravy", čo je predmetom tohto zákona, chýba však ustanovenie vzťahu cirkvi k ostatným subjektom verejnej moci, k tretiemu sektoru, verejnoprávnym nadáciám alebo fondom, ktorých činnosť je bytostne prepojená s činnosťou cirkvi a náboženských spoločností.

V prostredí medzi verejným a súkromným sektorom sa rozvinul tretí sektor, ktorý zahŕňa neštátne organizácie neziskového charakteru, ktorého úlohou je zasahovať tam, kde možnosti súkromného a verejného systému zlyhávajú, môže ísť napríklad o nadácie, či rôzne dobročinné spolky. V kontexte uvedeného je možné vyvodiť záver, že existujú aj organizácie, ekonomické a právne organizácie, ktorých základným cieľom nie je vytvorenie zisku, ale predovšetkým napĺňanie základných úloh, ktoré sú stanovené zakladateľom v súlade s právnou úpravou. Tieto organizácie tretieho, neziskového sektora svojou činnosťou naplňajú verejný záujem, a to predovšetkým prostredníctvom uspokojovania hodnôt všelúdového charakteru a zabezpečovaním ochrany základných ľudských práv a slobôd, a to aj vtedy, keď v tejto oblasti zlyháva štát.

Cirkvi napríklad môžu efektívne spolupracovať s nadáciami pri podpore dobročinných spolkov, zdravotníckych zariadení, organizovaní

⁵ Kútik, J.: Organizácia a krízový manažment verejnej správy, Trenčín: Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka, 2006.

⁶ Hendrych, D. et al: Správni právo. Obecná časť, Praha: C. H. Beck, 1998, s. 3.

⁷ Vrabko, M. et al: *Správne právo. Procesná časť*, Bratislava: Vydavateľské oddelenie PF UK, 2001, s. 15.

dobročinných a zbierkových akcií. Formy a spôsoby tejto spolupráce však normatívny text zákona o cirkvách neustanovuje.

Ústavnoprávny problém je možné skonštatovať aj v ustanovení § 2 ods. 2 zákona o cirkvách, kde je uvedené, že zákonní zástupcovia maloletých môžu ovplyvňovať slobodu ich náboženského vyznania. Ústava Českej republiky pritom nedáva "ústavnoprávny priestor" pre obmedzenie slobody náboženského vyznania v prípade maloletých občanov. Pokiaľ aj priznáme možnosť zákona upravovať medze základných ľudských práv a slobôd,⁸ tak potom ustanovenie týchto medzí musí byť taxatívnym výpočtom a nie prostredníctvom vágnych ustanovení zákona o cirkvách tak, ako je to v prípade obmedzenia slobody náboženskej viery maloletých v normatívnom ustanovení.

Určité výhrady je podľa nášho názoru možné mať aj proti pojmovej časti zákona o cirkvách, ktorá neustanovuje určenie pojmov na účely tejto právnej úpravy, ktoré by napomohli správne porozumeniu niektorých ustanovení, pričom ide o záležitosť ovplyvňujúcu legálny výklad jednotlivých ustanovení. Takýmto pojmom je napríklad orgán verejnej moci, ktorý nemá legislatívne vyjadrenie, čo považujeme za problém normatívneho textu.

Pokiaľ posudzujeme ustanovenie § 4 zákona o cirkvách, ide podľa nášho názoru o ustanovenie, ktoré deklaruje len ideologickú nezávislosť cirkvi od štátu. V tomto prípade zastávame názor, že len deklaratórne ustanovenie v podobe, že štát nemôže zasahovať do náboženskej činnosti cirkví nepostačuje. Problematika vzťahu štátu a cirkví má popri ideologickom aj finančný rozmer. V Českej republike je pritom možné zaznamenať snahu o finančné osamostatnenie sa cirkvi od štátu, čo je možné podložiť finančným vyrovnaním štátu s cirkvou. Uvedený krok je prvým krokom smerujúcim k odluke cirkvi od štátu.

V kontexte zákona o cirkvách je preto potrebné na jednej strane dopracovať z vecného a právneho hľadiska právny vzťah štátu a cirkví, kedy nestačí skonštatovať finančnú nezávislosť cirkvi od štátu, ale je taktiež potrebné vypracovať model zabezpečenia financovania cirkvi v Českej republike. Navrhovanie modelu financovania cirkvi v Českej republike nezávisle od štátu je otázkou dlhodobých rokovaní štátu, respektíve jeho politických predstaviteľov so zástupcami cirkví, pričom len konsenzus týchto dvoch strán môže viesť k dosiahnutiu akejsi optimalizácie fungovania cirkvi ako dôležitej súčasti spoločenského diania. Určitý model je pritom v Nemecku, kde je cirkev financovaná zo strany veriacich prostredníctvom "cirkvej dane". Nepovažujeme za vhodné sa na tomto mieste a v tomto príspevku

⁸ Takáto možnosť zákona sa však musí odvodzovať od splnomocňovacieho ustanovenia Ústavy Českej republiky.

odborne zaoberať touto problematikou, ktorá si vyžaduje vedecké štúdie, len poukazujeme na potrebu riešiť túto otázku.

Pokiaľ máme zaujať vlastný postoj k tejto komplikovanej problematike vzťahu štátu a cirkvi, tak zastávame názor, že absolútna odluka štátu od cirkvi nie je vhodná. V Českej republike je totiž možné aj z historického hľadiska zaznamenať intenzívne vzťahy štátu a cirkvi. V Slovenskej republike je situácia podobná, tu však je možné zaznamenať vo všeobecnosti silný príklon spoločnosti k cirkvi na rozdiel od Českej republiky, ktorá sa v tejto oblasti javí v porovnaní so Slovenskou republikou ako značne liberálna. Odporúčame pritom ponechať prepojenie štátu s cirkvou s určením určitého modelu, prostredníctvom ktorého by si cirkev sama zabezpečila určitú časť finančných prostriedkov na svoju existenciu.

Podstatné výhrady je možné adresovať k ustanoveniam zákona o cirkvách, ktoré sa dotýkajú problematiky tzv. "zvláštnych práv cirkví a náboženských spoločnosti". Podstatnou časťou týchto zvláštnych práv cirkví je poskytovanie odborného vzdelávania, čo je v zákone o cirkvách formulované značne široko, a to znamená poskytovanie vzdelávania nielen na fakultách bohosloveckého charakteru, ale taktiež aj iné formy vzdelávania, pričom je možné diferencovať vzdelávanie žiakov, študentov alebo učiteľov.

V prípade poskytovania vzdelávania cirkvou, čo je ale len jeden z okruhov zvláštnych práv cirkví a náboženských spoločnosti, je potrebné tento proces podľa nášho názoru dopracovať z vecného a právneho hľadiska. Uvedenú problematiku je však potrebné riešiť v spojitosti s právnou úpravou "správy školstva" v Českej republike. Problematika poskytovania vysokoškolského vzdelávania na bohosloveckých fakultách je upravená určite komplexne, otvorenou však ostáva otázka poskytovania vzdelávania v rôznych spolkoch dobročinného charakteru, nadáciách alebo v zdravotníckych zariadeniach či v nemocnici. Poskytovanie vzdelávania, aj keď len "neformálnym" spôsobom by malo byť právne upravené zákonom o cirkvách. Špecifikom v tomto smere je napríklad poskytovanie vzdelávania náboženskými spoločnosťami zriadenými cirkvou.

V uvedenom kontexte je potrebné upraviť tento proces poskytovania vzdelávania, rovnako je otázne poskytovanie vzdelávania cirkvami a náboženskými spoločnosťami v rámci súkromného regionálneho a vysokého školstva. V prípade súkromného školstva sa pritom spája otázka poskytovania vzdelania s problematikou financovania týchto aktivít, prípadne s otázkou, či ide o výkon podnikateľských aktivít.

V súvislosti s poskytovaním vzdelávania súkromnými vysokými školami zastávame názor, že vzdelávanie nemôže byť chápané ako podnikanie, ide totiž o poslanie vysokých škôl, uvedené však nevylučuje potrebu právnej úpravy hospodárenia takýchto inštitúcií.

Proces zriaďovania cirkví predpokladá vytvorenie "prípravného výboru", ktorého činnosť, ako aj zloženie upravuje § 10 zákona o cirkvách, pričom na zváženie dávame predovšetkým fakt, že člen prípravného výboru má mať "len" 18 rokov, spôsobilosť na právne úkony a štátne občianstvo Českej republiky. Otázne v tomto prípade zostáva, či je ustanovenie týchto kritérií postačujúce a členovia prípravného výboru by nemali byť nábožensky zameraní, prípadne by nemali mať vysokoškolské vzdelanie náboženského zamerania, ktoré by bolo využiteľné pri zriaďovaní príslušnej cirkvi.

Ako úvaha "de lege ferenda" je aj otázka, či postačuje 300 sympatizantov cirkvi na jej zriadenie, uvedené kvórum považujeme za nepostačujúce a v rámci diskusie o tomto zákone ponechávame na zváženie jeho možné zvýšenie, čo platí predovšetkým v súvislosti s nebezpečenstvom vytvárania rôznych siekt, ktoré môžu ohroziť ľudské práva a slobody štátneho občana.

Predmetnému zákonu o cirkvách je možné vytknúť určité legislatívne nedostatky alebo nedôslednosti, ktoré v konečnom dôsledku môžu spôsobiť nesprávny výklad zákona v praxi, prípadne jeho nesprávnu realizáciu. Napríklad v § 12 sa ustanovuje, že tam uvedený návrh na registráciu musí obsahovať písomnú zakladateľskú zmluvu uzavretú zakladajúcimi cirkvami a náboženskými spoločnosťami. Samotný zákon o cirkvách však neustanovuje, čo má obsahovať táto "zakladateľská zmluva", v § 10 ods. 3 zákona o cirkvách sa uvádza len "základný dokument" a jeho taxatívne ustanovené náležitosti, či sa však "zakladateľská zmluva" a "základný dokument" zhodujú ostáva na posúdenie.

V prípade procesu registrácie cirkví a náboženských spoločností je potrebné upraviť precízne lehoty, v rámci ktorých jednotlivé orgány majú rozhodnúť, pričom nedostatky v tejto oblasti môžu spôsobiť ohrozenie základných ľudských práv a slobôd alebo ohrozenie ekonomického piliera výstavby modernej štátnej správy.

"Ekonomický pilier výstavby modernej štátnej správy má súvislosť s právnou úpravou jednotlivých procesov financovania štátnej správy."⁹

Uvedené myšlienkové línie uvádzame v súvislosti s § 14 ods. 7 zákona o cirkvách, kde sa konštatuje, že minister môže primerane predĺžiť všeobecnú lehotu na rozhodnutie v záležitosti registrácie cirkvi a náboženskej spoločnosti, pričom dôvody, v ktorých tak urobiť môže, absentujú.

V naznačenom kontexte považujeme za určitú právnu medzeru napríklad neupravenie mediálnej činnosti cirkví v rámci tohto zákona o cirkvách, pričom cirkev sama o sebe podľa nášho názoru predstavuje dôležité médium.

⁹ Hrtánek, L.: Model optimálneho fungovania modernej štátnej správy, Bratislava: EUROKÓDEX, s. r. o., 2013, s. 86.

Uvedenej problematike vzťahu médií a cirkvi sa vedecky venuje profesor Tadeusz Zasępa, ktorý konštatuje, že: "Cirkev sa snaží vyplniť túto úlohu: Ako čo najlepšie odovzdať svoje poslanstvo?"¹⁰

V kontexte uvedenej myšlienkovvej línie by sa platný zákon o cirkvách mal zaoberať formami spolupráce médií a cirkvi, prípadne zakotviť právne formy spolupráce, pričom by právna úprava mala zohľadňovať rôzne prístupy cirkvi k prezentovaniu informácií, napríklad v určitých prípadoch postačuje hovorené slovo, v iných prípadoch je však potrebné dôkladné audiovizuálne spracovanie. Cirkev však môže prezentovať informácie aj knižnou formou. V týchto prípadoch by právna úprava napríklad mohla taxatívne uviesť náležitosti zmluvy medzi cirkvou a televíziou, či už súkromnou alebo verejnoprávnou.

Návrhy legislatívnych zmien "de lege ferenda"

V tejto časti článku považujeme za potrebné zaujať postoj k riešeniu problémových okruhov zákona o cirkvách, ktoré boli uvedené v jeho 1. časti.

Odporúčame novelizovať § 1 zákona o cirkvách v tom smere, aby v písmene d) tento zákon upravoval právne vzťahy cirkvi k iným subjektom verejnej moci, predovšetkým k tretiemu, neziskovému sektoru, s ktorým majú cirkvi a náboženské spoločnosti veľa spoločného.

V normatívnom texte § 2 odporúčame vypustiť odsek 2, predovšetkým z dôvodu pochybností o jeho ústavnoprávnej konformite. V jedinom prípade, kedy by toto ustanovenie mohlo byť ústavnoprávne konformné predstavuje fakt, keby zákon o cirkvách prostredníctvom taxatívneho výpočtu ustanovoval prípady, za splnenia ktorých môžu zákonní zástupcovia obmedziť slobodu náboženského vyznania maloletých, ale stále chýba splnomocňovacie ustanovenie v Ústave Českej republiky.

Pojmovú časť zákona o cirkvách uvedenú v § 3 odporúčame doplniť o určenie pojmu - orgán verejnej moci na účely tohto zákona, a to z dôvodu legislatívnej správnosti a výkladu.

V prípade § 4, ktorý upravuje problematiku ideologickej nezávislosti cirkvi od štátnej moci odporúčame doplniť formuláciu o financovaní cirkvi, prípadne ustanovenie, či je cirkev odlúčená od štátnej moci alebo je na ňu naviazaná. Spomínaná zákonná formulácia by bola jasnou odpoveďou na to, či je cirkev finančne naviazaná na štátnu moc alebo je nezávislá, v prípade

¹⁰ Zasępa, T.: *Médiá v čase globalizácie*, Bratislava: LÚČ, vydateľské družstvo Bratislava, 2002, s. 260.

finančnej nezávislosti je však potrebné navrhnuť zodpovedajúci model financovania cirkvi.

V rámci úvah "de lege ferenda" považujeme za nevyhnutné urobiť určité zmeny aj v koncepte "zvláštnych práv cirkví". Podstatnou časťou obsahu "zvláštnych práv cirkví" sú totiž práva v súvislosti so vzdelávaním v cirkevnej oblasti. Predovšetkým § 6 zákona o cirkvách odporúčame dopracovať z vecného a právneho hľadiska. Napríklad je potrebné dopracovať kto podáva prihlášku na daný typ vzdelávania, kto môže byť jeho akreditovaným organizátorom, ako sa rozhoduje o prijatí na štúdium a podobne. V prípade § 7 taktiež odporúčame dopracovať poskytovanie vzdelávania náboženskými spoločnosťami a náboženskými spolkami a zároveň vyriešiť otázku, či môžu cirkvi pôsobiť v rámci súkromného školského vzdelávania, samozrejme mimo priestoru bohosloveckých fakúlt.

V prípade § 10 zákona o cirkvách odporúčame doplniť kritériá, ktoré sú kladené na jednotlivých členov "prípravného výboru", ktorí by podľa nášho názoru popri zákonom o cirkvách už ustanovených podmienkach mali spĺňať aj kritérium vysokoškolského vzdelania na bohosloveckej fakulte. Rovnako v § 10 zákona o cirkvách odporúčame prehodnotiť počet sympatizantov potrebných na zriadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti v záujme jeho zvýšenia, pričom uvedené odôvodňujeme možným neželaným vznikom veľkého počtu siekt v Českej republike.

V § 12 zákona o cirkvách odporúčame prostredníctvom taxatívneho výpočtu ustanoviť obsahové náležitosti "zakladateľskej zmluvy", ktorá sa podľa nášho názoru odlišuje od "základného dokumentu", ktorý sa predkladá pri zriadení cirkvi a náboženskej spoločnosti. V celku je však potrebné pozitívne hodnotiť proces zriaďovania cirkví a náboženských spoločností z dôvodu jeho komplexnosti a naviazania na všeobecný predpis o správnom konaní.

V § 14 ods. 7 odporúčame vypustiť ustanovenie, prostredníctvom ktorého môže minister rozhodnúť o predĺžení lehoty určenej na rozhodovanie o zriadení cirkvi a náboženskej spoločnosti.

Záver predloženého príspevku

V rámci záverečnej časti predloženého článku považujeme za potrebné poukázať na jeho možné prínosy, ktoré podľa nášho názoru v ňom boli prezentované a teda môžu byť posudzované ako naplnenie vpredu vytýčených cieľov.

Nakoľko zastávame názor, že náhľady na cirkvi a náboženské spoločnosti musia obsahovať poznatky správnej vedy a moderné určenia právneho pojmu "verejná správa, poskytni sme v úvode tohto článku aktuálne náhľady na "správnu vedu" a "verejnú správu".

Ako nasledujúcu časť sme priložili charakteristiku jednotlivých problémových okruhov zákona o cirkvách, pričom ako podstatné problémy sme uviedli: potreba doplnenia aspektu vzťahu cirkvi k jednotlivým orgánom verejnej moci a neziskovému, tretiemu sektoru; problém ovplyvňovania náboženskej slobody maloletých ich zákonnými zástupcami; problém riešenia principiálnej otázky vzťahu štátu a cirkvi s riešením problematiky financovania cirkvi; problém dopracovania otázky "zvláštnych práv cirkví", v záujme úpravy vzdelávacieho procesu nimi organizovaného; problém neurčitosti ohľadne pôsobenia súkromného cirkevného školstva; legislatívne nejasnosti - napríklad potreba určenia náležitostí "zakladateľskej zmluvy" v zákone o cirkvách; riešenie procesu povolenia zriadenia cirkvi ministerstvom.

Uvedené problémové okruhy zákona o cirkvách neboli len analyzované, ale sme poskytli aj návrhy možných riešení týchto problémov. Napríklad išlo o tieto návrhy riešení: doplniť do predmetu zákona o cirkvách v § 1 problematiku vzťahu cirkvi k jednotlivým orgánom verejnej moci a tretiemu sektoru; v § 2 ods. 2 zákona o cirkvách vypustenie možnosti zákonných zástupcov ovplyvňovať náboženskú slobodu maloletých; v § 3 zákona o cirkvách doplnenie pojmu - orgán verejnej moci na účely tohto zákona; v § 4 odporúčame principiálne doriešiť vzťah štátnej moci a cirkvi s naznačením modelu jej financovania; v § 6 je potrebné z vecného a právneho hľadiska dopracovať špecifické formy vzdelávania poskytované cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ako sú: kto môže podať prihlášku, rozhodovanie o prijatí na štúdium a organizácia štúdiá; v § 7 sa odporúčame vyrovnať s niektorými problémami, akým je napríklad otázka súkromného cirkevného školstva; v § 10 odporúčame rozšíriť podmienky pre členov "prípravného výboru" a počet sympatizantov cirkvi, ktoré by sa mali rozšíriť; v § 12 odporúčame taxatívnym výpočtom ustanoviť náležitosti "zakladateľskej zmluvy"; v § 14 ods. 7 odporúčame vypustiť možnosť ministra rozhodnúť o primeranom predĺžení lehoty na rozhodovanie ministerstva o zriadení príslušnej cirkvi.

V úplnom závere len vyslovíme presvedčenie, že tento článok aspoň prispeje k diskusii o možných zlepšeniach zákona o cirkvách v tom smere, aby tento poskytol vyvážený priestor pre ich fungovanie a zabezpečil ich plnohodnotný rozvoj v záujme potreby prínosu cirkvi k riešeniu celospoločenských problémov v komplexnom rozsahu.

Literature:

- Monografie a diela:
- Hendrych, D. et al: Správní právo. Obecná část, Praha: C. H. Beck, 1998.
- Hrtánek, L.: Model optimálního fungování státní správy. Vedecká monografie, Bratislava: EUROKÓDEX, s. r. o., 2013, 200 s. ISBN 978-80-89447-78-7.

- Kútik, J.: Organizácia a krízový manažment verejnej správy, Trenčín: Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov, Trenčín, 2006, 277 s. ISBN 80-8075-142-0.
- Škultéty, P. et al: Správne právo hmotné. Všeobecná a osobitná časť, Bratislava: VO PF UK, 2000, 316 s, ISBN 80-7160-132-2.
- Škultéty, P.: Verejná správa a správne právo, Bratislava: VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2008, 204 s, ISBN 978-80-224-1023-6.
- Vrabko, M. et al: Správne právo. Procesná časť, Bratislava: VO PF UK, 2001, 164 s, ISBN 80-7160-148-9.
- Zasepa, T.: Médiá v čase globalizácie, Bratislava: LÚČ, vydavateľské družstvo Bratislava, 2002, 432 s. ISBN 80-7114-387-1.

- Ostatné použité zdroje:
- Ústava Českej republiky
- Zákon č. 3/2002 Sb. o cirkvách a náboženských spoločnostiach.
- Normatívne právne akty právneho poriadku Českej republiky.

Contact – email

JUDr. Ing. Ladislav Hrtánek, PhD.

l.hrtanek@gmail.com